

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden:

**YER TABANLI RADYO SEYRÜSEFER
SİSTEMLERİ UÇUŞ KONTROL TALİMATI
(SHT-UK)**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Talimatın amacı, yer tabanlı radyo seyrüsefer sistemlerinin uçuş kontrol işlemlerinin gerçekleştirilmesi, uçuş kontrol alanında ilgili kuruluşların yetkilendirilmesi ve ilgili personelin sertifikalandırılması, uçuş kontrol alanında denetim gerçekleştirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Talimat, yer tabanlı radyo seyrüsefer sistemlerinin uçuş kontrol işlemlerini yapmak üzere yetkilendirilmiş veya yetkilendirilecek tüzel kişiliği haiz kurum/kuruluşlar ile uçuş kontrol sürecinde yer alan personeli kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Talimat;

- a) 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 27 nci ve 41 inci maddelerine, 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatları Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci ve 441 inci maddelerine, 15/09/2012 tarihli ve 28412 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yer Tabanlı Radyo Seyrüsefer Sistemleri Uçuş Kontrol Yönetmeliği (SHY-UK)'ne dayanılarak,
- b) 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla kabul edilen Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması (Şikago Sözleşmesi)'nin onuncu ekinin birinci cildine ve Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı Konseyi tarafından onaylanan 8071 sayılı belgenin birinci cildine paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Talimatın uygulanmasında;

- a) AIP: Havacılık Bilgi Yayını,
- b) ATC: Hava trafik kontrolörünü,
- c) ATSEP: Hava trafik yönetimi dâhilinde bulunan haberleşme, seyrüsefer, radar ve bilgi

işlem sistemlerinin çalıştırılması ve bakımından sorumlu olarak lisanslı ve bu işlenmiş derece veya derecelerin verdiği yetkiler dâhilinde doğrudan hizmet personeli, Ek-1

- ç) ATSEP lisansı: CNS/ATM teknik hizmet sağlayıcı kuruluşun temel eğitim ve yeterlik eğitimini başarıyla tamamlayarak 14/11/2013 tarihli ve 28821 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeli Sınav, Sertifika, Lisans ve Yetkilendirme Yönetmeliği (SHY-ATSEP)Yönetmeliği çerçevesinde yapılacak yeterlik sınavı sonucunda başarılı olan asistan ATSEP sertifikalı personele Genel Müdürlük tarafından verilen yetki belgesini,
- d) CEN: Avrupa Standartlar Komitesini,
- e) CNS/ATM teknik hizmet sağlayıcı kuruluş: Hizmet verdikleri havaalanı ile sınırlı olmak üzere, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca CNS/ATM teknik hizmeti sağlama yetkisi verilmiş kurum ve kuruluşları,
- f) EASA: Avrupa Birliği Havacılık Emniyeti Ajansını,
- g) EYS: Emniyet Yönetim Sistemini,
- ğ) FAA: Amerika Birleşik Devletleri Federal Havacılık İdaresini,
- h) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- ı) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,
- i) ILS: Aletli iniş sistemini,
- j) ISO: Uluslararası Standartlar Organizasyonunu,
- k) KYS: Kalite Yönetim Sistemini,
- l) NAV lisans derecesi: Seyrüsefer alanında Genel Müdürlük tarafından SHY-ATSEP Yönetmeliği çerçevesinde verilen lisans derecesini,
- m) NOTAM: Uçucu personele uçuş ve uçuş emniyeti ile ilgili herhangi bir havacılık, hizmet, kolaylık, yöntem veya tehlikenin varlığını, koşullarını ya da değişikliğine özgü bilgileri zamanında bildirmek amacıyla yapılan duyuruyu,
- n) SHT-DENETİM: Sivil Havacılık İşletmeleri Denetimlerine İlişkin Uygulama Esasları Talimatı,
- o) SHY-UK: Yer Tabanlı Radyo Seyrüsefer Sistemleri Uçuş Kontrol Yönetmeliği,
- ö) Sorumlu yönetici: Genel Müdürlük tarafından tanımlanan standartlara uygun olarak uçuş kontrol hizmetlerini güvence altına almaktan sorumlu en üst düzeyde idareci olarak kabul edilen yetkiliyi,
- p) TSE: Türk Standartları Enstitüsünü,
- r) Uçuş kontrol: Yer tabanlı radyo seyrüsefer sistemlerinin ve bu sistemlerle ilgili aletle uçuş usullerinin, konulmuş toleransları uçuşta karşılayıp karşılamadığını ve kullanım yönünden amaçlanan etkinlikleri emniyetli bir şekilde sağlayıp sağlamadığını araştırmak ya da doğrulamak için değerlendirilmesini,

- s) Uçuş Kontrol Denetim Kontrol Uçuşu: Genel Müdürlük Uçuş Kontrol Denetim Kontrol Uçuşu tarafından, Yetkili Uçuş Kontrol organizasyonunca gerçekleştirilen Uçuş 1 Ek-1 işleminin uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla icra edilen değerlendirme uçuşunu,
- ş) Uçuş Kontrol Değerlendirme Uçuşu: Yer Tabanlı Hava Seyrüsefer Sistemleri Uçuş Denetim faaliyetleri kapsamında, hava taşıma işletmelerinin operasyonları esnasında gerçekleştirilecek değerlendirme kontrol uçuşları, Hava seyrüsefer hizmet sağlayıcısı tarafından verilen hava sahası tasarım hizmeti ile oluşturulan havacılık haritalarının kontrolü için hava taşıma işletmelerinin operasyonları esnasında gerçekleştirilen değerlendirme veya doğrulama uçuşlarını,
- t) Uçuş kontrol ekibi: Yer tabanlı radyo seyrüsefer sistemlerinin uçuş kontrol işlemlerinde görevlendirilen uçucu ve diğer yetkili teknik personeli,
- u) Uçuş kontrol el kitabı: Uçuş kontrol yetkilendirme başvurusunda bulunan kuruluşun organizasyon yapısı, personel, sorumluluklar, kaynaklar, tesisler, yetkinlikler ve politikalar gibi alanlarda mevcut durumunu açıkça ortaya koyan kurumsal dokümantasyonu,
- ü) Uçuş Kontrol Denetçisi: Yer tabanlı radyo seyrüsefer sistemlerinin uçuş kontrol işlemlerinin denetlenmesine ilişkin olarak 06/03/2013 tarihli ve 28579 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teknik Denetçilerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (SHY-TD01) kapsamında Genel Müdürlük tarafından görevlendirilen Uçuş Kontrol Denetçisini,
- v) Yer tabanlı radyo seyrüsefer sistemleri: Çok Yüksek Frekansta Çalışan Çok Yönlü Radyo Seyrüsefer İstikamet Cihazı, Mesafe Ölçüm Cihazı, Yönlendirilmemiş Radyo Yayını ve Aletli İniş Sistemi gibi yere bağlı olarak çalışan cihazları,
- y) Yeterli emniyet gereklilikleri: Yer tabanlı seyrüsefer yardımcılarının uçuş kontrol işlemini gerçekleştiren kuruluşun; organizasyon, personel, bakım, ekipman ve deneyim açısından doğru ve geçerli uçuş kontrol sonuçları elde etmek konusundaki yetkinliğini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Uçuş kontrol yetkilendirmesi

MADDE 5 – (1) SHY-UK Yönetmeliği'nin 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası doğrultusunda aşağıdaki gereklilikleri sağlayan tüzel kişiliği haiz kurum/kuruluşlar Genel Müdürlük tarafından uçuş kontrol faaliyetlerinde yetkilendirilir.

- a) Yer tabanlı radyo seyrüsefer yardımcılarını tarafından yayılan sinyalleri doğru şekilde ölçümlemeye yönelik uçuş kontrol tekniklerini kullanma konusunda yetkin olunması,

- b) Uçuş kontrol sistemi ile operasyon açısından yeterli emniyet gerekliliklerin sağlamak üzere EYS'nin kurulmuş ve işler olması,
- c) Uçuş kontrol kapsamında verilen hizmete yönelik TSE, ISO veya CEN standartlarında KYS oluşturulması,
- ç) Yetkilendirme talebinde bulunan kuruluş tarafından asgari olarak Ek-1'de sunulan örnek el kitabında yer alan başlıkları içerecek şekilde uçuş kontrol el kitabının hazırlanması,
- d) Uçuş kontrol kapsamında yapılan işin gerekliliklerinin belirlenmesi ile ilgili yöntem geliştirilmesi,
- e) Uçuş kontrol faaliyetlerinde görev alan personelin SHY-UK Yönetmeliği'nin 8 inci maddesindeki gereklilikleri sağlaması, personelin yetkinliğinin korunmasına ilişkin prosedürlerin ve personelin uçuş kontrol işlemine ilişkin tecrübe ve uygunluğunu açıkça gösteren özgeçmişlerinin hazırlanması,
- f) Uçuş kontrol faaliyetinde görevli personelin alması gereken eğitimlerin belirlenmesi, ilgili personelin gerekli eğitimleri alması ve yetkinliklerinin korunması amacı ile yıllık eğitim planının hazırlanması,
- g) Uçuş kontrol sisteminin denetlenmesine ilişkin kurum içi denetim mekanizması oluşturulması,
- ğ) Uçuş kontrol işleminde kullanılacak hava aracının SHY-UK Yönetmeliği'nin 16 ncı maddesindeki gereklilikleri sağlaması,
- h) Uçuş kontrol raporlama formatının SHY-UK Yönetmeliği'nin 10 uncu maddesindeki ve bu Talimatın 13 üncü maddesindeki gereklilikleri sağlamasına ilişkin prosedür hazırlanması,
- ı) Gerekmesi durumunda Genel Müdürlük Denetçi Kontrol Pilotu tarafından icra edilecek denetim uçuşu ve Uçuş Kontrol Denetçileri tarafından gerçekleştirilecek olan denetim kapsamında herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmemesi veya tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesi.
- i) Gerekmesi durumunda Uçuş kontrol faaliyetlerinin doğrulanması ve emniyet ile ilgili değerlendirmelerin yapılması amacıyla, Genel Müdürlük Denetçi Kontrol Pilotu tarafından havayolu işletmelerinin operasyonları esnasında değerlendirme uçuşları icra edilerek yapılacak değerlendirmeler sonucunda herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmemesi veya tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesi.

(2) SHY-UK Yönetmeliği'nin 7 nci maddesinin 2 nci fıkrası doğrultusunda aşağıdaki gereklilikleri sağlayan personel Genel Müdürlük tarafından uçuş kontrol faaliyetlerinde sertifikalandırılır.

- a) Uçuş kontrol sistemindeki ilgili görev fonksiyonunu yerine getirmek konusunda yetkin olunması ve söz konusu yetkinliğin personel özgeçmişinde açıkça ortaya koyulması,

- b) Uçuş kontrol ekibi içerisinde yer alan Uçuş kontrol pilotunun SHY-UF Yönetmeliği'nin 8 inci maddesinin 1 inci fıkrasında yer alan gereklilikler sağlaması, uçuş kontrol eğitimine sahip olması,
- c) Uçuş kontrol ekibi içerisinde yer alan Uçuş kontrol mühendisi ve teknisyenin uçuş kontrol prosedürleri ve gereklilikleri ile ilgili kapsamlı bilgi ve deneyime, uçuş kontrol eğitimine sahip olması.

(3) Doğrudan uçuş kontrol biriminde yer almamasına rağmen uçuş kontrol faaliyetleri esnasında yer ekibinde yer alan personelin ATSEP lisansına ve söz konusu lisansta NAV derecesine sahip olması ve uçuş kontrol işlemi gerçekleştirilecek seyrüsefer yardımcı sistemine ilişkin belgelendirilebilir bir eğitime sahip olması gerekir.

(4) Genel Müdürlük personeli aşağıdaki şartları sağlaması durumunda Uçuş Kontrol alanında sertifikalandırılır:

- a) Uçuş Kontrol denetimlerine ilişkin birimde görev alması,
- b) ATSEP lisansına ve söz konusu lisansta NAV derecesine sahip olması,
- c) Uçuş kontrol eğitimine sahip olması veya Genel Müdürlük Kurumsal Dönüşüm Modeli üzerinden sunulan Uçuş Kontrol Eğitime ilişkin süreçleri başarılı bir şekilde tamamlamış olması.

Uçuş kontrol yetkilendirme başvurusu

MADDE 6 – (1) Uçuş kontrol yetkilendirme talebinde bulunan kuruluş tarafından aşağıdaki belgeler Genel Müdürlüğe sunulur.

- a) Asgari olarak bu Talimatın Ek-1'inde sunulan örnek el kitabında yer alan başlıkları içerecek şekilde hazırlanan uçuş kontrol el kitabı,
- b) Uçuş kontrol sistemini kapsayan SMS dokümantasyonu,
- c) Uçuş kontrol sistemini kapsayan KYS dokümantasyonu,
- d) Uçuş kontrol faaliyetinde görev alan personelin özgeçmişleri ve eğitim bilgileri,
- e) Uçuş kontrol hava aracına ilişkin bilgiler,
- f) Uçuş kontrol faaliyetlerinde kullanılacak ekipmanların listesi.

(2) Uçuş kontrol personeli sertifikalandırma talebinde bulunan başvuru sahipleri tarafından aşağıdaki belgeler Genel Müdürlüğe sunulur.

- a) Uçuş kontrol faaliyetindeki görev alanına ilişkin tecrübe ve uygunluğun açıkça ortaya koyulduğu özgeçmiş,
- b) Uçuş kontrol pilotu için SHY-UK Yönetmeliği'nin 8 inci maddesinde yer alan gerekliliklere ilişkin lisans, sertifika ve eğitim belgeleri,
- c) Uçuş kontrol mühendisi ve teknisyeni için uçuş kontrol eğitimi belgesi ve uçuş kontrol gerçekleştirilecek seyrüsefer yardımcı cihazına ilişkin eğitim belgesi.

(3) Genel Müdürlük ihtiyaç duyması halinde başvuru sahibi kuruluş veya şahıs detaylı bilgi talebinde bulunabilir.

Ek-1

(4) Genel Müdürlük uçuş kontrol yetkilendirme talebinde bulunan kuruluşa yetkilendirme öncesinde denetim gerçekleştirebilir.

(5) Uçuş kontrol konusunda yetkilendirilme talebinde bulunan kuruluş tarafından Genel Müdürlüğe tüm uçuş kontrol sistem performansını gösteren simülasyon veya Uçuş Kontrol Denetimi Kontrol Uçuşu gerçekleştirilir.

(6) Genel Müdürlük uçuş kontrol yetki talebi başvurusunda yer alan dokümanları inceleyerek ilgili kuruluşun veya şahsın uçuş kontrol alanında yetkilendirilmesine ilişkin görüşünü 30 gün içerisinde başvuru sahibi kuruluşa bildirir.

(7) Genel Müdürlüğün uçuş kontrol yetkilendirmesi organizasyonel kapsamda olup kullanılan ekipmanları kapsamamaktadır.

(8) Yetkili uçuş kontrol kuruluşları Genel Müdürlük resmi internet sitesinde yayınlanır.

Yetkili kuruluş denetimi

MADDE 7 - (1) Genel Müdürlük, yetkili uçuş kontrol organizasyonunu, uçuş kontrol sisteminin belirlenen emniyet gerekliliklerini sağlamaya devam ettiğinin tespiti yönünden yılda en az bir kez olmak üzere denetler.

(2) Genel Müdürlük tarafından RBO-Risk Esaslı Denetim yaklaşımı kapsamında hazırlanan Risk Profil tabloları ve hesaplanan risk değerleri çerçevesinde Yetkili Kuruluş denetim periyotları belirlenir.

(3) İkinci fıkrada belirtilen periyotlara bağlı olarak Genel Müdürlük tarafından Yetkili Kuruluş Denetimleri ve bu denetimler kapsamında gerekmesi halinde uçuş kontrol denetim kontrol uçuşları planlanır ve icra edilir.

(4) Genel Müdürlük tarafından Yetkilendirme süreci ya da Yetkili Kuruluş Denetimleri esnasında denetimde, simülasyonda, hava yolu işletmelerinin operasyonları esnasında gerçekleştirilecek Değerlendirme Uçuşları ya da Denetim Kontrol Uçuşu esnasında tespit edilen uygunsuzluklar denetim sonuç raporu ile ilgili kuruluşa bildirilir. Bahse konu uygunsuzlukların Genel Müdürlüğün diğer birimlerini de ilgilendirmesi halinde ilgili birimlerle koordinasyon sağlanır.

(5) İlgili kuruluş tarafından tespit edilen uygunsuzluklara ait Kök neden analizleri ve Düzeltici ve Önleyici Faaliyetler hazırlanarak, Genel Müdürlük tarafından 23/01/2012 tarihinde yayımlanan SHT-DENETİM Talimatı ile belirlenen bulgu kapatma sürelerini aşmayacak şekilde Genel Müdürlüğe gönderilir.

(6) Genel Müdürlük tarafından, kuruluşun yapmış olduğu Düzeltici ve Önleyici faaliyetlerin uygun görülmesi halinde bulgular kapatılarak kuruluşa bildirilir.

(7) Yetkili uçuş kontrol organizasyonunun, uçuş kontrol sisteminde, operasyonu organizasyon yapısında yapacağı her türlü değişikliği onaylanmak üzere Genel Müdürlüğe bildirmesi gerekmektedir. Ek-1

Uçuş kontrol organizasyon yapısı

MADDE 8 – (1) Uçuş kontrol organizasyonunun, sorumlu yöneticiye kadar raporlama hattını açık şekilde ortaya koyan yönetim yapısını tanımlaması ve bu organizasyonun üst yönetiminin ise sistemin emniyetini ve kalitesini etkileyen faktörlerden haberdar olması gerekir.

(2) Uçuş kontrol operasyonunun daha büyük bir organizasyonun parçası olması halinde, uçuş kontrol sistemine doğrudan veya dolaylı katkı sağlayan birimlerin, uçuş kontrol sisteminin gerekliliklerine uygun olarak hizmet vermesi sağlanır.

(3) Yetkili uçuş kontrol kuruluşu tarafından uçuş kontrol sisteminin emniyetli şekilde hizmet verdiğinden emin olunması için gerekli tüm önlemlerin açıkça ortaya koyulduğu asgari emniyet gereklilikleri belirlenir.

(4) Yetkili uçuş kontrol kuruluşu tarafından seyrüsefer yardımcı cihazlarının uçuş kontrolüne ilişkin gerekli önlemlerin dokümantasyonu ile ilgili prosedürleri içeren asgari kalite yönetim sistemi gereklilikleri belirlenir.

(6) Yetkili uçuş kontrol kuruluşu tarafından tüm uçuş kontrol prosedürlerinin, KYS altyapısında değerlendirilerek doğru sürümlerinin tanımlanması ve kullanılması sağlanır.

Yetkili uçuş kontrol kuruluşunun sorumlulukları

MADDE 9 – (1) Uçuş kontrol işlemi için yetkilendirilen kuruluş;

- a) Uçuş kontrol işlemlerinin ilgili ulusal ve uluslararası dokümanlara uygun olarak gerçekleştirilmesinden,
- b) Yer tabanlı hava seyrüsefer sistemlerinin havadaki yayınının doğruluğunu onaylamaktan,
- c) Belirlenen kriterlere uygun olarak uçuş kontrol türüne göre rapor hazırlayarak hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı kuruluşa sunmaktan,
- ç) Uçuş kontrol operasyonunun, uçuş kontrol sisteminden sorumlu yöneticinin, uçuş kontrol personelinin, hava aracının ve kullanılan tüm ölçüm ekipmanlarının dokümantasyonu, ilgili dokümanların 5 yıl süre ile muhafaza edilmesi, Genel Müdürlüğe sunulması ve söz konusu dokümanların güncel uçuş kontrol sistemini tanımlayacak şekilde düzenli aralıklarla revize edilmesinden,
- d) Uçuş kontrol öncesi ve sonrası dahil olmak üzere tüm uçuş kontrol sürecine ait uçuş kontrol ekibi tarafından yapılması gereken işlemlere ilişkin prosedürleri hazırlamaktan,
- e) Yer tabanlı hava seyrüsefer sistemlerinin ve ilgili uçuş prosedürlerinin operasyonel durumuna karar vermek ve ihtiyaç durumunda konu ile ilgili CNS ve ATC Birimleri

ile koordinasyon sağlamaktan,

- f) Havadaki sinyalin uçuş gerçekleştirmeye uygunluğuna ilişkin pilot değerlendirmesi Ek-1 tesisin havadaki ölçümlerine ilişkin uçuş kontrol teknisyeni/mühendisi analizi ve yer bakım personeli tarafından sistemin uygun kriterlerde faaliyet gösterdiğine ilişkin beyanını içermek kaydıyla uçuş kontrol işlemi gerçekleştirilen sistemin statüsünü belirlemekten,
- g) Uçuş kontrol sonrasında gerekirse tahdit, kısıt, hizmetten alma ve hizmete vermek, bu konularda yayınlanacak NOTAM'ların uygunluğunu takip etmekten,
- ğ) Uçuş kontrol ve değerlendirme sonucu onaylanan usulün AIP'de yayınlanmış şeklinin doğruluğundan emin olmaktan,
- h) Uçuş kontrol işlemlerinde görevli personelin görevini yerine getirmek için gereken niteliklere sahip olmasından,

sorumludur.

Uçuş kontrol işlemlerinin önceliklendirilmesi

MADDE 10 – (1) Uçuş kontrol işlemleri aşağıdaki önceliklendirme sistemine uygun olarak planlanır ve gerçekleştirilir.

- a) **Öncelik 1:** Hava aracı kaza incelemesi, uçuş kontrol gerektiren planlanmamış kesintilerden sonra kurulan sistemin iyileştirilmesi ve havada bozulan sinyallere ilişkin raporlanmaların incelenmesi,
- b) **Öncelik 2:** Periyodik kontroller ve tesis edilen sistemlerin ilk hizmete verilmesi,
- c) **Öncelik 3:** İstasyon yer seçimi değerlendirmeleri ve diğer incelemeler.

Uçuş kontrol gerektiren durumlar

MADDE 11 – (1) Uçuş kontrol işlemi;

- a) Seyrüsefer yardımcı cihazının verici, anten veya diğer önemli bileşenlerinde meydana gelen önemli güncellemeler ve iyileştirmelerde,
- b) Seyrüsefer yardımcı cihaz anteninin yerinin değiştirilmesi,
- c) Vericinin ana bileşenleri üzerinde değişiklik veya yenileme yapılması.
- ç) Bu fıkranın a, b, c bentlerinde yer alan hususlara ilave olarak, Genel Müdürlük tarafından yapılan Risk Bazlı Faaliyetler kapsamında riskli görülen usuller, rotalar ya da bulunduğu meydanlarda bulunan yardımcı cihazlara, ya da olay raporlamalardan gelen geri bildirimlere bağlı olarak ilgili öncelikler belirlenir.
- d) Uçuş kontrol gerektiren bu maddede durumların oluşması durumunda Genel Müdürlük ile temas edilerek, Uçuş Kontrol Denetim Kontrol Uçuşu icra edilip edilmeyeceği hususunun koordine edilmesi gerekir.

Uçuş kontrol periyotları

MADDE 12 – (1) Uçuş Kontrol için yetkilendirilmiş kuruluş tarafından uçuş Ek-1 periyotları ve bu sürece ilişkin tüm hususlar ICAO Doc 8071 de yer alan gerekliliklere ve uçuş kontrol pencere aralıklarına uygun olarak sistemin güvenilirliği ve çalışma istikrarı, yerdeki izleme ve kontroller, yerdeki ve havadaki ölçümler arasındaki korelasyon derecesi, çalışma ortamındaki değişiklikler, üretici tavsiyeleri ve bakım kalitesi dikkate alınmak suretiyle belirlenir.

(2) Uçuş Kontrol için yetkilendirilmiş kuruluş tarafından belirlenen uçuş kontrol pencere aralıklarının sürelerinin uzatılması ile ilgili aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulur.

- a) Süre uzatma talebine ilişkin ilave gerekçe ve dayanakların tanımlanması ile süre uzatma ile ilgili prosedürlerin oluşturulması,
- b) Süre uzatmaya yönelik etkin bir risk değerlendirmesinin yapılması ve gerekli emniyet tedbirlerinin alınması,
- c) Mevcut prosedürde periyotların uzatılmasına yönelik olarak hava seyrüsefer yardımcı cihazlarının bulunduğu bölgeler itibari ile herhangi bir çevresel değişiklik ve/veya mevsimsel etkilerin dikkate alınacağına dair hususların yer alması,
- ç) ICAO Doc 8071 Cilt I 1.10 maddesine uygun olarak "yer ve uçuş testleri koordinasyonu ve doğrulamasının tutarlılığı" ile ilgili prosedürlerin ve kanıtların sunulması,
- d) ICAO Doc 8071 Cilt I 4.2.1 maddesine uygun olarak bütünlük ve kararlılık geçmişi analiziyle desteklendiğini gösterir kanıtlar,
- e) Cihazların bakım prosedürlerinde ve seyrüsefer yardımcı sistemlerinin üretici firma el kitaplarında cihaz bazlı uzatma ile ilgili hususların olup olmadığına ilişkin belge veya dokümanların sunulması gerekmektedir.

(3) Uçuş kontrol periyotlarının uzatılmasında dikkate alınan 1 ve 2 nci fıkrada yer alan kriterlerin sağlamaması durumunda ilgili sistemin uçuş kontrol periyotları 1 inci fıkraya uygun olarak belirlenen süreler dikkate alınarak gerçekleştirilir.

(4) Belirlenen pencere aralığı içerisinde uçuş kontrol işleminin gerçekleştirilememesi durumunda aşağıdaki işlemler yapılır:

- (a) İlgili sisteme ilişkin mühendislik değerlendirmesi veya bakım uygulaması,
- (b) ILS kategorisine göre aralıkların değiştiği durumlarda ILS kategorisinin düşürülmesi,
- (c) İlgili sistemin geçici olarak hizmetten alınması.

Uçuş kontrol raporu

Madde 13 – (1) Uçuş kontrol raporu, uçuş kontrol işlemi sonucunu aşağıda belirtilen şekilde tanımlar.

- a) Kullanılabilir (usable): Operasyonel kullanım açısından uygundur.
 - 1) Tahditsiz (unrestricted): Sistemin kapsama alanı içerisinde belirlenen

standartlara uygun, emniyetli ve doğru sinyaller sağlanmaktadır.

Ek-1

2) Tahditli (restricted): Sistemin kapsama alanı içerisinde belirlenen standartlara uygun sinyaller yayınlanmamakla beraber tanımlanan kısıtlamalar çerçevesinde emniyetli bir şekilde kullanılmaktadır.

b) Kullanılamaz (unusable): Emniyetsiz, hatalı veya bilinmeyen kalitede sinyal sağlanabilmesi sebebiyle operasyonel kullanım açısından uygun değildir.

Gece uçuş kontrol işlemi gerçekleştirilmesi

Madde 14 – (1) Sistemin bulunduğu bölgedeki hava trafik yoğunluğu göz önünde bulundurularak uçuş kontrol işleminin gecikmelere sebebiyet verecek olması durumunda gürültü azaltma önlemleri uygulanarak uçuş kontrol işleminin gece gerçekleştirilmesi tercih edilebilir.

(2) Uçuş kontrol işleminin gece gerçekleştirilmesi durumunda aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- a) Çevresel koşulların ilgili sistemden yayılan sinyaller üzerindeki etkisi (sinyal yayılımının gece ve gündüz arasında farklılık göstermesi)
- b) Çevresel koşulların ilgili sistem üzerindeki etkisi (saha monitörü performansı gibi ekipman değişiklikleri ve yansıtıcı engellerin konumundaki değişiklikler gibi yerel çevresel etkenler)
- c) Konum referansı (bağımsız bir referans sistemine ilave olarak yer takip ekipmanının kullanımı)
- ç) Sonuçların değerlendirilmesi (Yetkili kuruluş tarafından varsa gündüz yapılan ölçümlerden farklılıkların gece koşullarından, ekipmanla ilgili sorunlardan veya ölçümlerin farklı konumlarda yapılmasından kaynaklanıp kaynaklanmadığına karar vermesi)
- d) Uçuş kontrol raporları (Uçuş kontrol raporunda denetimin gece yapılıp yapılmadığının belirtilmesi)
- e) Uçuş türleri (Kontrol uçuşlarının ICAO Doc 8071’de belirtilen hususlara uygun olarak yapılması)
- f) Uçuş emniyeti (Engellerin bulunduğu alanlarda normalde gündüz uçuş kontrol için kullanılan seviyenin üzerinde uçuş gerçekleştirilmesi, alçak seviye (emniyetli yaklaşma) glide path kontrol uçuşlarının gece boyunca veya doğal ışık seviyesinin düşük olduğu zamanlarda yapılmaması, uçuşların VFR şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi ve gece uçuşu sırasında kuş çarpması olasılığının göz önünde bulundurulması)

Değişikliklerin bildirimi

MADDE 15 – (1) İlgili seyrüsefer yardımcı cihazının uçuş kontrol işlemini başarı ile tamamlayamaması halinde uçuş kontrol için yetkilendirilmiş kuruluş tarafından ilgili seyrüsefer

hizmet sağlayıcısı ile Genel Müdürlüğe bildirimde bulunulur.

Ek-1

(2) Hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı kuruluş tarafından uçuş kontrol planında yer alan kontrol tarihlerinde değişiklik yapılmasına ihtiyaç duyulması halinde güncel uçuş kontrol tarihlerini Genel Müdürlüğe bildirilir.

(3) Yetkili uçuş kontrol kuruluşu, operasyon sahasındaki operasyonel, sistemsel ve prosedürel değişiklikler için hazırlanan değişiklik yönetimi prosedürünü kullanır ve önemli ekipman değişikliği gibi uygulamaların öncesinde Genel Müdürlüğün onayını alır.

Veri işleme ve kaydetme

MADDE 16 - (1) Uçuş kontrol sistemi, pozisyon sabitleme sistemi ve uçuş kontrol sisteminden elde edilen veriyi işleme, görüntüleme ve kayıt altına almaya olanak tanıyan sistemleri içermelidir.

(2) Ölçümlerdeki hata oranının, her bir parametre için ilgili parametrenin operasyonel limitlerine kıyasla ihmal edilebilir düzeyde olması gerekmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Cezai müeyyideler ve idari yaptırımlar

MADDE 17 - (1) Bu Talimatta belirtilen kurallara uymayan işleticilere ve ilgili personele 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun 27nci, 30uncu ve 143üncü maddelerinde belirtilen hükümler ile 29/1/2013 tarih ve 28543 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik (SHY-İPC9 hükümleri uygulanır.

(2) Ayrıca, bu Talimatta belirtilen kurallara uymayan yetkili uçuş kontrol organizasyonları ile uçuş kontrol personelinin yetkileri Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirmelere göre bir ay ile on iki ay arasında askıya alınır veya iptal edilir.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.